

Dr. Bassayya swamy

Assistant professor

Jain University, Bangalore

bskamaladinni@gmail.com

Abstract:

Migration is a process as old as human history. Human civilizations have not grown or existed without migration process, the important thing is that almost all of these migration processes in the history of man are part of being in search of existence in one way or other. Man tries to establish his existence in the place where he is. When it is not possible, he migrates to another place and tries to settle there to have his existential identity. If we look at another dimension of existence, it is seen that we leave the existing existence and migrate to another existence. The study tries to discuss through Kannada novels that in the process of establishing, sustaining and rediscovering existence in the modern era, though some migrants feel sense of existence, many migrants feel the sense of non-existence too. Many migrants who set out in search of existence establish the existence of the life they desire. And some more migrants often fail to establish themselves in a multicultural environment and return unsatisfied. There are instances of people finding existence of life in their own land. Kannada literature records the fact that migrants who have migrated in search of existence, do not come with complete feeling of their existence in migrated land. They live in agony and confusion. Many reasons can be found for their cessation of existence. Loneliness in the land of migration, new culture, language, unknown people, insecurities, Alienation are discussed analytically by systematic study on the novels of Shivaram Karanta's marali-mannige and Chigurida-kanasu .

Keywords: Existence, Migration, Alienation, Insecurity, Loneliness, Multiculturalism

ವಲಸೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮನುಷ್ಯನ ಇತಿಹಾಸದಷ್ಟೇ ಪುರಾತನವಾದದ್ದು. ಈ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ, ಅಳಿದಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಈ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮನುಷ್ಯನ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ನಡೆದದ್ದು ಮತ್ತು ನಡೆಯುವಂತಹದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಇರಿವು. ಈ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎಂದರೆ ತಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಅವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಇದ್ದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತೊರೆದು ಮತ್ತೊಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆದು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮನುಷ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಸನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಲೇಖನ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸುವುದಾದರೆ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ-ದೇವರು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಊಟ-ಉಡುಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಮನುಷ್ಯನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮೂಲತಃ ಮನುಷ್ಯನ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವಂತದ್ದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೂಡ ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಿನ ಇರುವಿಕೆಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ವಲಸೆ ಕೇವಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಜರುಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರದೆ ಅದು ಇದ್ದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದ್ದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ದೇವರು ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ತನ್ನ ದೇವರು ಧರ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ವಲಸೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

“ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ‘ಆಯ್ಕೆ’ಯಿರುವುದು. ಬದುಕುವುದೆಂದರೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆರಂಭ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಾರ್ತ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಮಾನವತಾವಾದ’ (Existentialism is a humanism) ಎಂಬ ತನ್ನ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಹೀಗಿವೆ; ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ, ತನಗೆ ತಾನೇ ಎದುರಾಗುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರಚಂಡವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಾನೆ, ಹಾಗೂ ನಂತರ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ”.⁽¹⁾ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಸಾವು, ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ, ಏಕಾಂಗಿತನ, ಗುರುತು (Identity), ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಜೀವನದ ಅರ್ಥ. ‘ಸಾವು’ ಮತ್ತು ಸಾವಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಅರಿವು

ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಯಕೆಯ ನಡುವಿನ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 'ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ' ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅನುಭವಗಳು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಡುವ ಭಾವಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅರಿವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಹೊಂದುವುದು. 'ಗುರುತು' ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಅಂಶಗಳ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆ. ನಾನು (ಸ್ವಯಂ) ಮತ್ತು ನಾನಲ್ಲದವ (ಸ್ವಯಂವಲ್ಲದ) ನಡುವಿನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಗಡಿ ಅಥವಾ ಸೀಮಿತ ಸ್ವಯಂ ಒಳನೋಟಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ವಲಸಿಗರ ಮೂಲ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮಗಳು, ದೇವರು ಧರ್ಮ ದೇವಾಲಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಹಾರ ಉಡುಪು ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಭಾಗಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವಲಸೆ ಬಂದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ವಲಸೆ ಹೋದ ವಲಸಿಗರು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದೇ ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನಿಲಕ್ಕೆ ಬರುವ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ "ಆಯ್ಕೆ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಏಕಾಂಗಿತನ, ಹತಾಶೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನದ ನಿರರ್ಥಕತೆ, ಅಸಂಗತೆ, ದಿಜೂಡತೆ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕೊಂದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ-ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯವಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದದ್ದೂ ಅಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅವನ ಜತೆ ಇರುವಂಥವು. ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಾಗಿ ಹೊಸತಾದರೂ, ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ನಾವು ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದದ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಸಾಧ್ಯ-ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೂಲತಃ ಮನುಷ್ಯನ ಕುರಿತಾಗಿ ಇರುವಂಥದು".⁽²⁾ ಎಂದು ಕೆ. ವಿ ತಿರುಮಲೇಶ ಅವರು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ'ಯ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದ ರಾಮು ತನ್ನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನ ತನ್ನ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದ ರಾಮುವಿಗೆ ಕಾಡಿದ್ದು ಅಸ್ತಿತ್ವ. ತಾನು ನೆಲೆಯೂರಬೇಕು, ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಂಬೈ ನಗರಗಳನ್ನು ಅರಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ "ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ದಾಸ್ಯ, ಸಮಯವಿಲ್ಲದ ದುಡಿತ್"⁽³⁾ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನ ತನ್ನಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯದ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ತನಗೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಜೊತೆ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗುವ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನರಸಿ ಬರುವ ರಾಮು ಅನೇಕ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದ ರಾಮು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲು ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. "ನನ್ನ ಅನ್ನವನ್ನು ನಾನು ಗಳಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದು. ಅವಳಿಗೆ ಈಗ ಏನೆಂದು ಬರೆಯಲಿ? ಬೇರೆಯವರ ಅನ್ನದ ಬಾಯಿ ಕಾದಿದ್ದೇನೆಂದೆ? ಅವಳೇಕೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು?"⁽⁴⁾ ಅವನು ತನ್ನೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದರ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಂತು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಅವನ ತಾಯಿ ಅವಳ ತವರೂರಾದ ಮಂಗಳೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಬಾರವಾಗಬಾರದೆಂದು ತಾಯಿ ಮಂಗಳೂರನ್ನು ತೊರೆದ ಕಾರಣವು ಅವನೊಳಗಿನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯುತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಾಗಲೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರಾಗಿದೆ. ತಾನು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೂ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬಾರದೆಂದು ಯೋಚಿಸುವಲ್ಲಿ, ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅತಂತ್ರತೆಯು ಅವನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲು ಹಿಂಜರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಮುಂಬೈನ ಜನರು ನಗರದ ಬೀದಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಅನ್ನಿಸದಿದ್ದರೂ ಮುಂಬೈ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗಿಂತಲೂ ಮುಂದುವರೆದ ನಗರವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಗರ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಆತಂಕವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತದೆ. "ಈ ನಾಗರಿಕ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ, ತಾನು ಬಂದು ಸೇರುವುದಾದರೆ-ತಮ್ಮೂರಿನ ಕಡಲಿನ ಮುಂದೆ ಹರಡಿ ಬಿದ್ದ ಮರಳಿನ ಕಣದಂತೆಯೇ".⁽⁵⁾ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ಅವನಿಗೆ. ಈ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನಸಂದಣಿಗೆ ತುತ್ತನ್ನೀಯುತ್ತಿರುವ ನಗರ ತನ್ನಂತಹ ಒಬ್ಬ ಅಶನಾರ್ಥಿಗ ಹಾದಿ ತೋರಿಸಲಾರದೇನು? ಎಂಬ ಆಶಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಫೀಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸಿ ದಿನಾವೂ ಅಲೆದಾಡಿ, ಕೊನೆಗೂ ನಿರಾಶೆಯೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವುದೆ ಅವನ ನಿತ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ತಿಂಗಳುಗಳು ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಅವನಿಗೆ ಈ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ದರಿದ್ರ ಜೀವಿಯಾಗುವ ಪಾಡು ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ ಎಂಬ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

"ಮುಂಬೈ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳ ಜನರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಲೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದರೂ ಯಾರ ಗುರುತೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು. ರಾಮು ಹಾಗೇನೇ ಆ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿದ ಕಡಲಿನ ತೆರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದನು".⁽⁶⁾ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಅವನನ್ನು ಅಪರಿಚಿತತೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅಲೆದಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರತೆ ಎಂಬ ನೋವಿನಲ್ಲಿ ರಾಮು "ಯಾಕೆ ಒಮ್ಮೆನೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹಡಗನ್ನೇರಿ ಊರನ್ನು ಸೇರಬಾರದು!" ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೇ ಮಾಡಲು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾನು ತಂದ ಹಣ ಕಾಲಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಚಿಂತೆಗೀಡಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಉಪ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಕ ಬೇಕೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಅಲೆದಾಡಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದಿಬ್ಬರ ಮನೆಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರಾಳನಾದ. ಆದರೆ ಎರಡು ಮನೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹಣ ಸಾಕಾಗದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ನೋವಾ ಎನ್ನುವ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತು ಅವಳಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ. ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗತೊಡಗಿತು. ಒಬ್ಬಳು ದೊಡ್ಡವಳಾದಳೆಂದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಮದುವೆಯಾದಳೆಂದು ಇದ್ದ ಸಂಗೀತದ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡು ಮನೆಗಳು ತಪ್ಪಿದವು. ರಾಮು ಈಗ ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿರ್ಗತಿಕನಂತಾದ. ಮಳೆಗಾಲದ ನಂತರ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿದ್ದ ರೂಮಿನ ಅನೇಕ ಗೆಳೆಯರು ಇರಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಕಲೆಯಿಂದಲೂ ಊಟ ಸಿಗಲಾರದೆಂದು ಮನಗಂಡಿದ್ದ. "ಅಂತೂ ಮುಂಬೈ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಲ್ಲ? ಬೂಟು, ಪ್ಯಾಟು ಹಾಕಿ ಉಪವಾಸವಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವೇ?"⁽⁶⁾

ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ 'ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡು. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಉಪವಾಸ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕೋಣ' ಎಂದು ಪತ್ರಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನರಸಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ನಿರುದ್ಯೋಗ, ನಿರ್ಗತಿಕತನ, ಒಂಟಿತನ. ಯಾರಿಗೂ ಭಾರವಾಗಬಾರದೆಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ರಾಮು. ಅವನು ಬಯಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಮರಳಿ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಚಿತ್ರ ಕಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕಿ ನೋವಾಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ "ಮುಂಬಯಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತೀಯಲ್ಲ?"

ನಿನ್ನೆಗೆ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆತುರವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಹಣಸಿಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿತು”.... ಅದಕ್ಕೇನೆ ನಾನು ನನ್ನ ಊರನ್ನು ಸೇರುವುದು, ನನ್ನ ತಾಯಿ, ಆ ನನ್ನ ಕಡಲು ಎರಡರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿ ದೊರತೀತು”.⁽⁷⁾ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹೈಡರ್, ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಂದರೆ ಅಪಮಾನ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆಯ ಕೊಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದುದೆಂದರೆ ‘ತೃಣ’ ಮಾತ್ರ. ದಿಕ್ಕುಗಳ ಸಿಕ್ಕಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ತೃಣ ಕ್ಷಣಿಕ ಭಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭಯ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾದಾಗ, ಅದು ಬೇಗುದಿಯಾಗಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಾಂದ್ರಗೊಂಡಿರುವ ಬೆಳಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಗಾಲದ ಸಂಗಾತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬೇಗುದಿಯಲ್ಲಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡಲು ಲೋಕದ ಬಳಿ ಏನೂ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗದ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಯಾತನೆಯ ಕುರಿತೇ ಆತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ, ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಶವ ಮಳಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಒಂದೊಂದು ಅನುಭವಗಳು ಅವನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತು ಆತಂಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮುಂಬಯಿ ನಗರದ ಕುರಿತು ಅವನಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಅಭದ್ರತೆಗಳು ನಕಾರಾತ್ಮಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಅವನನ್ನು ಮರಳಿ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಪರಿಸರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಮು ತಾನು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಬಂದರೂ ಈಡೇರದಿದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮರಳುವ ರಾಮುವಿಗೆ ನಗರದಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಏನಿದ್ದರೂ ತನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ‘ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ’ ಬರುವ ರಾಮು ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ತಾಯಿ, ಊರು, ಕಡಲು, ನೆಲದೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ‘ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು’ ಕಾದಂಬರಿ ವಲಸೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನಗರ ಜೀವನ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಕಟಗಳ ನಡುವೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಕಾದಂಬರಿ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕ ಶಂಕರ ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲದೆ, ಪರಕೀಯ ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯಾಡುವ, ತನ್ನ ತನಗಳ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಡುವ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅಂಶ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಂಕರನಿಗೆ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮುಂಬಯಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರು, ಅದು ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಊರಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾವು ಮೂಲತಃ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ವಲಸಿಗರೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆ. “ತಾವು ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮುಸಾಫೀರರು; ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಜನರು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಪುನಃ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹರಿಯಿತೆಂದರೆ ತಾವು ಮುಂಬಯಿಗೂ ಪರದೇಶಿಗಳಾಗಿ ಬಂದವರಲ್ಲವೆ! ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಊರು ಯಾವುದೋ ಇದೆಯಲ್ಲ, ತನಗೇಕೆ ಅದರ ಸ್ಮರಣೆಯಾಗಲೊಲ್ಲದು. ಮೋಹ ಕಾಣಿಸಲೊಲ್ಲದು. ನೆಲನುಡಿಗಳೆರಡೂ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಕೇಳಲಾರದ ಅಭಿಮಾನಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಾನು ಇಳಿದೆನಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ”.⁽⁸⁾ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಂಕರನಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಅಂತರಮುಖಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ. ತನ್ನ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು, ನಾಡಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯನ್ನು ಅವನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನೊಳಗಿರುವ ವಲಸೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಸದಾ ಅವನನ್ನು ಮುಂಬಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರು ಮೂಲತಃ ಮುಂಬೈಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದವರು ಎಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವನ ಮುಂಬಯಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನೆ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾಡು ನುಡಿ ಮೋಹ ಇಲ್ಲದೆ ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದೆನಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೊರಗು ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವನ ತಂದೆಯು ಹೋದ ಪ್ರದೇಶ/ನಗರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ‘ಅವರಿಗೇಕೆ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಅಭಿಮಾನ ಕಾಡಲೊಲ್ಲದು, ಅಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ವಲಸೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ವಲಸೆಯ ಊರು-ಭಾಷೆ ತನ್ನದೆಂಬಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ’. ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ದುತ್ತೆಂದು ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮರುಗುತ್ತಾನೆ.

ಶಂಕರ ತನ್ನ ನಾಡು-ನುಡಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಗೆಳೆಯನಿಂದ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೌ ನೇಮಗಳ ಕುರಿತ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಶಂಕರ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದಿರು ‘ಬಿ’ ಎಂದರೆ ಬಾಂಬೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ, ಆದರೆ ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ‘Dear Mr Bangadi’ ಎಂದು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ‘ಅಪ್ಪನೋ ಅಜ್ಜನೋ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದ ಊರು’ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ‘ಬಿ’ ಎಂದರೆ ಬಂಗಾಡಿ ಎಂದು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಬಂಗಾಡಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿ ಒಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಶಂಕರನಿಗೆ ಆ ಬಂಗಾಡಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅತೀವ ಆಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿದಾಗ ತಾನು ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಗೊಂದಲದಿಂದಾಗಿ ತೀರ ನಿರಾಶೆಯಾದಾಗ ಏನಾದರೇನು? ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕಾಲ ದುಡಿದು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ತುಣುಕು ನೆಲಗಳಿಸಿ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತೇನೆ, ಎಂಬ ಕನಸು ಅವನ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. ‘ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮದು’ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಕೊಚ್ಚಬಹುದಾದರೂ ಯಾವುದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು ತನ್ನದಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ‘ನಾಡು-ನುಡಿ ಇಲ್ಲದ ಪರದೇಶಿ’ ಎಂಬ ವ್ಯಥೆ ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ “ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಕಡೆ ‘ನೆಲದ ಮಗುವಾಗಿ’ ತಾನು ಬಾಳಬೇಕೆಂದು”.⁽⁹⁾ ಅವನಲ್ಲಿನ ಇಚ್ಛೆಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ತಂದೆಯಂತೆ ತಾನೂ ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುತ್ತ ನಗರದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆಯಬಾರದು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಸನದ ಅಂಶಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವಲ್ಲ ಎನ್ನವುದು ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಶೋಧನೆಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಾನಿದ್ದ ಮುಂಬೈ ತನ್ನ ಊರಲ್ಲ, ದೆಹಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದರು ಯಾವ ಊರುಗಳು ನನ್ನವು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ನನ್ನದು ಎಂಬ ತುಂಡು ನೆಲದೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಧರ್ಮದ ಈ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ತುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅದಾಗಲೇ ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವ ತನ್ನದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಸನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮೂಲ ಊರು, ಮನೆ, ಬೇರುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನೂ ನಾವು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಸನದ ಒಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಬಂದ ರಾಮು ಕೊನೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಮರಳಿ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಬರುವುದು ಮೂಲಕ ಬಯಸಿ ಹೋದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಸನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು ಕಾದಂಬರಿಯ ಶಂಕರ ತನಗಿದ್ದ ಸದ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ತನ್ನದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಸನ ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಿಕರ ಊರನ್ನು ಮನೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೇರನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಅನೇಕ ವಲಸಿಗರು ತಾವು ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಬದುಕಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯದಲೇ ಮರಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶವು ವಲಸಿಗರಿಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹಪಹಪಿಸಿ ವಲಸೆ ಹೋದ ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಿರಸನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬರುವ, ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಅಂಶವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ

1. ತಿರುಮಲೇಶ್ ಕೆ. ವಿ.: ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ, ಪು-15
2. ಅದೇ, ಪು-98
3. ಕಾರಂತ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ: ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಪು-194
4. ಅದೇ, ಪು-338
5. ಅದೇ, ಪು-317
6. ಅದೇ, ಪು-397
7. ಕಾರಂತ ಕೆ. ಶಿವರಾಮ : ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು, ಪು-16
8. ಅದೇ, ಪು-10
9. ಅದೇ, ಪು-12

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಕನ್ನಡಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಕಾದಂಬರಿ, ಆಮೂರ ಜಿ. ಎಸ್., ಸಪ್ತ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 2016.
2. ಯುಗಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದರ್ಶನ, ಕುರ್ತಕೋಟಿ ಕೀರ್ತಿನಾಥ, ಕುರ್ತಕೋಟಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಧಾರಾವಾಡ, 2012.
3. ಜೈಪ್ರಕಾಶ ಇಂದಿರಾ, 2009. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ. ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
4. ತಿರುಮಲೇಶ್ ಕೆ. ವಿ., 2016. ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ. ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ದೇವಿ ಜಿ. ಎನ್, (ಅನುವಾದ) ಶಾರದ ಬಿ. ಎ., 2015. ವಿಸ್ತೃತಿಯ ನಂತರ. ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ದೇಶಮಾನೆ ಸಮತಾ ಬಿ., 2003. ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ. ಚೇತನ್ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.
7. ಕಾದಂಬರಿ: ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತಂತ್ರ, ಗೋವಿಂದರಾಜ ಗಿರಡ್ಡಿ, ಹೇಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2015.
8. ಡಯಾಸ್ಕೊರಾ, ಶುಭದಾಯಿನಿ ಆರ್. ತಾರೀಣಿ, ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2016.
9. ಆಪ್ತಿಕನ್ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ, ಹುಳಿಯಾರ್ ನಟರಾಜ್, ಪಲ್ಲವ ಪ್ರಕಾಶನ, 2017.
10. ವಲಸೆ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ, ಬಿಳಿಮಲೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಆಕೃತಿ ಆಶಯ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು, 2019.